

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 11. detsember 2020
(OR. en)

13893/20

ENER 487
RECH 512
IND 264
CLIMA 341

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 11. detsember 2020

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 13699/20

Teema: Nõukogu järeldused avamere taastuenergia ja muude
taastuenergialiikide alase Euroopa koostöö edendamise kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused avamere taastuenergia ja muude taastuenergialiikide alase Euroopa koostöö edendamise kohta, mille Euroopa Liidu Nõukogu kiitis kirjaliku menetluse teel heaks 11. detsembril 2020.

Nõukogu järeldused

avamere taastuvenergia ja muude taastuvenergialiikide alase Euroopa koostöö edendamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

1. TULETADES MEELDE, ET

- 1.1. Euroopa Ülemkogu kiitis oma 12. detsembri 2019. aasta järeldustes (EUCO 29/19) heaks eesmärgi saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne Euroopa Liit kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega;
- 1.2. transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu (energeetika) määras oma 25. juuni 2019. aasta järeldustes energiasüsteemide tuleviku kohta (10592/19) tulevase energiasüsteemi põhielementidena kindlaks taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu ja võrkudesse integreerimise ning elektrivõrkude vaheliste piiriüleste ühenduste arendamise ning määratles ühe energiataristu prioriteedina avamere elektrivõrgud ja -sõlmed;
- 1.3. transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu (energeetika) märkis oma 25. juuni 2020. aasta järeldustes „COVID-19 pandeemia reageerimise kohta ELi energiasektoris – taastumise suunas“ (9133/20), et energiasektor vajab investeeringuid eelkõige taastuvenergiasse, elektrifitseerimisse ja piiriülestes ühendustes, ning rõhutas, et strateegiline lähenemisviis avamere taastuvenergiale võib stimuleerida investeeringuid sellesse sektorisse;
- 1.4. määruses (EL) nr 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist, ning 11. detsembri 2018. aasta direktiivis (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta julgustatakse liikmesriike kaaluma oma toetuskavade vabatahtlikku avamist piiriüleseks osalemiseks koostöölepingute alusel, et täiendada oma riiklikke jõupingutusi;

- 1.5. komisjoni teatises COM(2018) 773 „Puhas planeet kõigi jaoks: Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“ ja eelkõige seda teatist toetavas süvaanalüüsis tehakse kindlaks märkimisväärne kogu ELi hõlmav potentsiaal selleks, et suurendada 2050. aastaks avamere tuuleenergia tootmisvõimsust vahemikus 240–450 GW koos muude taastuvenergia tehnoloogiatega, et saavutada kliimaneutraalsuse eesmärk;
- 1.6. komisjoni teatises COM(2019) 640 „Euroopa roheline kokkulepe“ märgitakse, et taastuvatel energiaallikatel on Euroopa üleminekul puhtale energiale otsustav roll ning et avamere taastuvenergia tootmise suurendamine on selle saavutamisel oluline, tuginedes liikmesriikidevahelisele piirkondlikule koostööle, ning osutatakse viisidele, kuidas avamere taastuvenergia, sh ujuvtuulikute ja ujuvate päikesepaneelide, laine- ja loodete energia potentsiaali ära kasutada, eelkõige liidu mereruumi säästvama haldamise kaudu;
- 1.7. komisjoni teatises COM(2020) 562 Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärkide suurendamise kohta rõhutatakse taastuvenergia olulist rolli Euroopa rohelise kokkuleppe kontekstis ja 2050. aastaks kliimaneutraalsuse saavutamisel ning seda, et taastuvad energiaallikad tuleb ulatuslikumalt kasutusele võtta, et aidata kaasa ambitsioonikamate kliimaeesmärkide saavutamisele ja edendada liidu juhtpositsiooni taastuvenergiatehnoloogia vallas;
- 1.8. komisjoni teatises COM(2020) 299 „Kliimaneutraalse majanduse saavutamine – lõimitud energiasüsteem kliimaneutraalse Euroopa nimel“ nenditakse, et taastuvenergiad, sealhulgas avamere taastuvenergiad on roll laialdasemas elektrifitseerimises, ja osutatakse sellele, et avamere taastuvenergia strateegia ning regulatiivsete ja rahastamise järelmeetmete abil tagatakse avamere taastuvenergia kulutõhus planeerimine ja kasutuselevõtt ning tugevdatakse ELi juhtpositsiooni avamere taastuvenergia tehnoloogia alal;
- 1.9. komisjoni teatises COM(2020) 741 „ELi strateegia avamere taastuvenergia potentsiaali kasutamiseks kliimaneutraalsuse saavutamise eesmärgil“ esitatud hinnangu kohaselt on selleks, et 2050. aastaks luua integreeritud, rohelisem ja kliimaneutraalne energiasüsteem, vajalik ülesseatud võimsus 300 GW avamere tuuleenergia puhul ja 40 GW ookeanienergia puhul ning komisjon rõhutab nimetatud teatises samuti muude eri arendusetappides olevate avamere taastuvenergia tehnoloogiate märkimisväärset potentsiaali;

- 1.10. programmi „Horisont 2020“ Euroopa rohelise kokkuleppe 2020. aasta septembri projektikonkursi kaudu toetatakse avamere taastuenergia katserakendusi ja näidisprojekte, sealhulgas sellistes valdkondades nagu ookeanienergia, avamere (ujuv)tuulikud ja avamere päikeseenergia;
- 1.11. tehtud on tööd seoses piirkondliku koostööga taastuenergia, eelkõige avamere taastuenergia valdkonnas ning elektrivõrgu tugevdamisega:
- Põhjamere energiakoostöö algatuse raames; sellele on osutatud 6. juuli 2020. aasta ühisavalduses Põhjamere energiakoostöö raamistiku kohta;
  - Läänemere energiaturu ühendamise tegevuskava (BEMIP) raames; sellele on osutatud eelkõige 30. septembri 2020. aasta Läänemere avamere tuuleenergia kavatsuste ühisdeklaratsioonis¹;
  - Edela-Euroopa ühenduste kõrgetasemelise tööühma poolt ja
  - Kesk- ja Kagu-Euroopa energiavõrkude ühendamise kõrgetasemelise tööühma (CESEC) poolt;
- 1.12. 2020. aasta juuni Spliti memorandumis seati eesmärgiks luua pikaajaline koostööraamistik, et edendada saartel energiasüsteemi ümberkujundamist ja CO₂ heite vähendamist, võttes täielikult arvesse iga saare eripära;
- 1.13. käesolevates nõukogu järeldustes keskendutakse avamere taastuenergiale ja muudele taastuenergialiikidele, mis on CO₂ heite vähendamise laiema käsitlemise üks põhisammastest, tunnistades samas, et vaja on ka muid CO₂ heite vähendamise jõupingutusi,

---

¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/signature_version_baltic_sea_offshore_wind.pdf

2. RÕHUTADES, ET:

- 2.1. kõigi taastuvenergiatehnoloogiate kasutuselevõtmisel on asendamatu roll ELi energia- ja kliimaeesmärkide saavutamisel ning see aitab oluliselt kaasa kliimaneutraalse Euroopa Liidu saavutamisele 2050. aastaks;
- 2.2. avamere taastuvenergia, sealhulgas avamere kinnis- ja ujvutuulikud ja päikesepaneelid, laine-, hoovuste ja loodete energia, soojus- ja soolsusgradiendi erinevus, merevee küte ja jahutus, geotermiline energia, veeorganismide biomass (vetikad) ning olemasolevate nafta- ja gaasiplatvormide võimalik ümberkujundamine taastuvenergiaplatvormideks võivad aidata ära kasutada kõigi Euroopa merede ja ookeanide taastuvenergia potentsiaali, tuginedes üleeuroopalisele tarneahelale; arvestades, et avamere kinnistuulikute puhul on tegu väljakujuneva madala vee tehnoloogiaga osades liikmesriikides, samas kui avamere ujvutuulikud on paljutõotav kujunemisejärgus tehnoloogia taastuvenergia kasutuselevõtuks sügavama merepõhjaga piirkondades. Kõik need tehnoloogiad aitavad luua Euroopa tööstusele ärivõimalusi;
- 2.3. lisaks taastuvenergia riigisisesele kasutuselevõtule võivad liikmesriikidevaheline tõhustatud piirkondlik koostöö ja piiriülesed projektid aidata kaasa energia siseturu paremale integratsioonile ning taastuvenergia laiemale kasutuselevõtule kogu ELis ja elektrienergia ülekandmiseks vajaliku täiustatud taristu edasisele tõhustamisele. Lisaks võib see tuua netokasu eelkõige osalevatele liikmesriikidele riiklike ja liidu taastuvenergiaalaste eesmärkide kulutõhusama saavutamise kaudu, kui sellise koostöö ees seisvad probleemid ja takistused ületatakse;
- 2.4. sellist koostööd on võimalik saavutada riiklike taastuvenergia toetuskavade vabatahtliku piiriülese avamise eri vormide kaudu, näiteks ühishanked ja ühised toetuskavad, sealhulgas sisemaariikide jaoks. Piiriüleseid projekte saab lihtsustada uue liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi abil kooskõlas juhtimismääruse sätetega;

- 2.5. piiriülene koostöö, sealhulgas ühis- ja hübriidprojektid, on vabatahtlik valik lisaks taastuvenergia riigisisesele kasutuselevõtule, mis on ette nähtud ELi 2030. aasta taastuvenergia kasutuselevõtu ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamiseks, nagu on märgitud riiklikes energia- ja kliimakavades, ning vajalik 2030. aasta läbivaadatud eesmärkide jaoks; kavandatud riiklike toetuste mahtusid saab veelgi suurendada taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi abil;
- 2.6. taastuvate energiaallikate kiirem kasutuselevõtt ning suuremad investeeringud teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning väärtusahela laiendamine nii riiklikul tasandil kui ka piirkondlikes koostööprojektides võivad aidata luua tugeva ja konkurentsivõimelise Euroopa siseturu kujunemisjärgus avamere taastuvenergia tehnoloogiate jaoks, mis võiks aidata Euroopal laiendada ja säilitada oma ülemaailmset juhtpositsiooni nende tehnoloogiate vallas tööstuslikus mastaabis;
- 2.7. avamere taastuvenergia alane piiriülene koostöö võib mängida nendes valdkondades olulist rolli; eelkõige need projektid, mida rahastab rohkem kui üks liikmesriik, ja projektid, mis ühendavad liikmesriigi rohkem kui ühe liikmesriigiga (ühis- ja hübriidprojektid), võiksid kasutada ära suuremahulise taastuvenergia kasutuselevõtu ja mastaabisäästu potentsiaali, vähendades süsteemikulusid ja ruumivajadust ning hõlbustades avamere taastuvenergia turu- ja võrguintegratsiooni ning elektrikaubandust;
- 2.8. võttes arvesse tõhususe esikohale seadmise põhimõtet, võib taastuvenergia kasutuselevõtt mängida olulist rolli sektori lõimimisel, muu hulgas hõlbustades taastuvenergia tootmise integreerimist energiasüsteemi otse elektrivõrgu kaudu või aidates kaasa taastuvallikatest vesiniku tootmisele, eelkõige kasutades piiriülese koostöö kaudu ära täiendavaid avamere taastuvenergia tootmiskohti;
- 2.9. kasutades olemasolevaid tehnoloogiaid ja töötades välja uuenduslikke lahendusi energia salvestamiseks, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia muundamine vesinikuks, saab see aidata kaasa avamere taastuvenergia ja muu taastuvenergia edasisele integreerimisele Euroopa energiasüsteemi, muu hulgas toetades võrgu stabiilsust ja paindlikkust ning parandades taastuvelektri tootmise ärilist tasuvust;

- 2.10. reformid, millega suurendatakse investeeringuid taastuvenergia tootmisvõimsustesse, aitavad kaasa majanduse taastumisele COVID-19 pandeemiast, edendades innovatsiooni, Euroopa väärtusahelaid, tööstuse kasvu, roheline majanduse arengut ja tööhõivet kogu liidus ning ELi tööstuse konkurentsivõimet; piirkondlik koostöö liikmesriikide vahel on oluline tegur, et tagada nende hüvede laialdane jagamine;
- 2.11. Euroopa roheline kokkulepe ja kliimaeesmärgi kava pakuvad ainulaadset võimalust integreeritud lähenemisviisi rakendamiseks poliitika ja meetmete suhtes, sealhulgas järgneva suhtes: riigisisene taastuvenergia kasutuselevõtt ja tõhustatud piirkondlik taastuvenergia alane koostöö liikmesriikide ja piirkondade vahel, asjakohane reguleeriv raamistik ja riigiabi eeskirjad, piisav rahaline toetus, tööstuse ja majanduskasvu aspektid, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja tööhõive mõõde ning teadusuuringud ja innovatsioon;
- 2.12. rahvusvahelisel koostööl on avamere taastuvenergia kasutuselevõtul üha suurem roll ja seda saab muu hulgas hõlbustada Rahvusvaheline Energiaagentuur (IEA), kes analüüsib põhjalikult tehnilist potentsiaali ja majanduslikke võimalusi, samuti Rahvusvaheline Taastuvenergia Agentuur (IRENA) ja selle avamere taastuvenergia koostööraamistik, ühendades riigid, et teha kindlaks rahvusvahelise koostöö valdkonnad ja kiirendada avamere taastuvenergia kasutuselevõttu,

3. LIIDU PIIRKONDLIKE ERIPÄRASID NING ERINEVATE TAASTUVENERGIALIIKIDE TEHNOLOOGIA KIJUNEMISJÄRKUDE ERINEVUSI ARVESSE VÖTTES, TUNNISTADES, ET:

- 3.1. veelgi tuleb vähendada taastuvenergia kasutuselevõtu kulusid eelkõige vähem väljakujunenud turgudel ja vähem väljakujunenud tehnoloogiate puhul (sealhulgas sellised avamere taastuvenergia tehnoloogiad, nagu ujvutuulikud ning ujv-päikesepaneelid ja avameretuulikud arktilistes tingimustes) ning nendega seotud vajalike tehnoloogiate puhul;
- 3.2. teadusuuringute ja innovatsiooni ning tutvustamistegevuse toetamine ELi vähem väljakujunenud avamere taastuvenergia tehnoloogiate puhul ning tarneahela arendamine on väga olulised, et parandada nende konkurentsivõimet ja ülemaailmse innovatsiooni edendamise võimet;

- 3.3. avamere taastuenergia tehnoloogiate kasutuselevõtu tasakaalustamine muude eesmärkidega mereruumis on keeruline ülesanne ning mitmeotstarbelised kontseptsioonid erinevate eesmärkide ja eri tehnoloogiate kooskasutuse jaoks võivad aidata kaasa ruumiliste kompromisside lahendamisele ja keskkonnakasu saavutamisele;
- 3.4. avamere taastuenergia, eelkõige avamere tuuleenergia ulatuslik kasutuselevõtt, nõuab avamere- ja maismaavõrgu arendamist, milleks on vaja eriti suurt üldsuse heakskiitu ja liikmesriikide poliitilist toetust, tunnustades samas põhivõrguettevõtjate olulisi jõupingutusi selles valdkonnas; lisaks nõuab võrgu ohutu ja turvaline käitamine piisavat tasakaalustamisvõimsust, näiteks tarbimiskaja lahenduste või salvestamise abil;
- 3.5. paljud rannikukogukonnad ja saared seisavad kliimamuutuste vastu võitlemisel silmitsi probleemidega, mis on seotud nende suure taastuenergia potentsiaaliga, nende keskkonna- ja sotsiaalmajandusliku eripäraga, nagu mere bioloogiline mitmekesisus ning mere- ja rannikuturism, ning saarte ja rannikukogukondade rolliga vähem väljakujunenud avamere taastuenergia alaste katseprojektide rakendamisel; kuna saared ja rannikukogukonnad on mitmesuguste avamere taastuenergia tehnoloogiate katseprojektide laboratooriumid, on neil juhtroll CO₂ heite vähendamisel ja taastuvate energiaallikate ja tehnoloogiate mitmekesistamisel, aidates samal ajal kaasa energiavarustuskindlusele isoleeritud võrkudes,

4. PIIRIÜLEST KOOSTÖÖD SILMAS PIDADES, MÄRKIDES, ET:

- 4.1. piiriüleste taastuenergia koostööprojektide puhul esineb olulisi takistusi ja probleeme, mida ei ole võimalik ületada üksnes konkreetseid projekte käsitlevate liikmesriikidevaheliste kahe- ja mitmepoolsete valitsustevaheliste kokkulepetega;
- 4.2. piiriüleste taastuenergia koostööprojektide probleemid ja takistused on muu hulgas järgmised:
- suuremad tehingukulud, mis tulenevad märkimisväärtest poliitilistest, tehnilistest ja õiguslikest koordineerimispüüdlustest ja ebakindlusest, sealhulgas esimeste projektide puhul;

- väljakutse tagada osalevate liikmesriikide vahel kulude ja tulude tasakaalustatud jaotus;
- piiratud rahalised vahendid ja rahastamine liikmesriikide ja eelkõige liidu tasandil, et katta riiklike ja piiriüleste projektide rahastamispuudujääke, ning eelkõige piiriüleste projektide puhul, et täita selliseid täiendavaid rahastamispuudujääke, mis tulenevad muu hulgas kulude ja tulude võimalikust tasakaalustamata jaotusest;
- seoses avamereenergia hübriidprojektide piiriüleste ülekandeliinide (koostootmine, ülekanne ja kaubandus) liigitamisega võrkudevahelisteks ühendusteks ELi elektrituru eeskirjade kohaselt: väljakutse vältida selliste hübriidprojektide raames avamere taastuvenergia tootmise kaudu saadava elektri märkimisväärset piiramist ning tagada selle tõhus võrgu- ja turuintegratsioon, kindlustades samal ajal kulude ja tulude õiglase jaotuse;
- tehniliste standardite (nt tuuleturbiinide tulede ja märgistuse või ülekandeseadmete koostalitlusvõime ja pingetasemete kohta) puudulik ühtlustamine;
- muud väljakutsed, mis tulenevad kaitsealasest tegevusest ja mereruumi muul viisil kasutamisest;

4.3. mereruumi planeerimise ja avamerevõrgu planeerimise ja koordineerimise kooskõlastamist liikmesriikide vahel võiks tõhustada, et võimaldada mereruumi tõhusat kasutamist ning hõlbustada riiklike ja piiriüleste avamere taastuvenergiaprojektide rakendamist;

4.4. avamerevõrgu planeerimine ei ole sageli piisavalt seotud maismaa-võrguühenduste ja riigisiseste võrkude tugevdamisega,

5. VÖTTES ARVESSE

5.1. liikmesriikide vabadust määrata kindlaks oma energiaallikate jaotus vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 194, riiklikku pädevust oma riiklike elektrivõrkude, sealhulgas võrkudevaheliste ühenduste arendamisel ning riiklikku vastutust elektrituru eeskirjade jõustamise ja regulatiivse järelevalve eest oma territooriumil;

- 5.2. liikmesriikide õigust kavandada oma riiklikud toetuskavad taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia jaoks kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 4 ja ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist, ning nende õigust otsustada, mil määral nad toetavad taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiat, mis on toodetud teises liikmesriigis kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 5,

6. MÄÄRATLEB EUROOPA TAASTUVENERGIA ALAST KOOSTÖÖD ÜLDISELT SILMAS PIDADES VAJADUSE:

- 6.1. energiasiseturu tõhusama integreerimise järele, muu hulgas selleks, et aidata kaasa ELi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisele, sealhulgas liidusisese ja piiriülese taristu arendamise ning liikmesriikidevahelise suurema omavahelise ühendatuse kaudu, muu hulgas üleeuroopalisi energiavõrke käsitleva poliitika, ühishuviprojektide ning asjakohaste ELi õigusaktide rakendamise kaudu, et toetada taastuvenergia järjest suurenevate koguste integreerimist Euroopa elektriturgu ning hõlbustada piiriülest kaubandust ja koostööd;
- 6.2. vähendada liikmesriikidevaheliste piiriüleste taastuvenergiaprojektidega seotud kahe- ja mitmepoolsete valitsustevaheliste kokkulepete sõlmimise tehingukulusid, pakkudes valikuvariante asjakohaste koostöömodelite jaoks seoses riiklike toetuskavade vabatahtliku avamisega, sealhulgas võimalus kehtestada ühine toetuskava ja selliste kokkulepete põhielemente hõlmav „näidiskava“, et toetada koostööprotsessis liikmesriike, sealhulgas sisemaariike;
- 6.3. kooskõlastada piiriüleste taastuvenergiaprojektide, sealhulgas avamere taastuvenergia ühis- ja hübriidprojektide kulude-tulude analüüsi ning kulude riikidevaheline jaotamine, et võtta arvesse kõiki asjakohaseid kulusid ja tulusid. Need võivad hõlmata muu hulgas kasu taastuvenergia sihtsummadest, taastuvenergia toetamise kuludest, turuintegratsioonist, võrkude (vastastikusest) ühendamisest ning võrgu tugevdamisest ja -integratsioonist;

- 6.4. parandada ja tõhustada olemasolevate liidu rahastamisvahendite kasutamist, et hõlbustada piiriüleste taastuvenergiaprojektide elluviimist ja taastuvenergia riigisisest kasutuselevõttu selliste oluliste liidu vahendite abil nagu uus liidu taastuvenergia rahastamismehhanism, muud liidu vahendid, nagu InvestEU ja Euroopa Investeerimispanka uuenduslike projektide rahastamiskavad, ning Euroopa ühendamise rahastu (2021–2027), mis uue eelarvereaga keskendub piiriülestele taastuvenergiaprojektidele; tagada eelkõige liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi tugifunktsiooni kiire toimimine ja piisav likviidsus olemasolevatest allikatest, et toetada taastuvenergiaprojekte ja tõhustada piirkondlikku koostööd, kattes ühisprojektide rahastamispuudujäägid, mis tulenevad muu hulgas kulude ja tulude tasakaalustamatust jaotusest liikmesriikide vahel;
- 6.5. taastuvenergia toetamiseks mõeldud muudetud riigiabi raamistiku järele, mis on kooskõlas puhta energia paketi direktiivide ja määrustega ning Euroopa rohelise kokkuleppega ja mis hõlbustab 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide saavutamist, võttes arvesse ELi kliimaeesmärkide kava ja eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne Euroopa Liit, ning toetab seega taastuvenergia kasutuselevõttu, tagab investoritele kindlustunde ja üldsuse heakskiidu vajalikule toetusele ning võimaldab edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni ning ulatuslikul määral tutvustada kujunemisjärgus ja innovatiivseid tehnoloogiaid;
- 6.6. investeerida teadusuuringutesse ja innovatsiooni liidu ja riiklikul tasandil, tuginedes kogu ELi hõlmavale teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavale, nagu see on välja töötatud Euroopa energiatehnoloogia strateegilises kavas (SET-kava), mida tuleb ajakohastada, et kajastada Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärke ja taastuvenergia rolli selles programmi „Horisont 2020“ rohelise kokkuleppe projektikonkursi ja programmi „Euroopa horisont“ tulevaste 2021. ja 2022. aasta tööprogrammide kaudu;
- 6.7 toetada CO₂ heite vähendamise protsessi ebasoodsas olukorras, isoleeritud, saarte või perifeersetes elektrisüsteemides, näiteks saarte või äärepoolseimate piirkondade, sealhulgas eraldatud rannikupiirkondade puhul, mis saavad kasu erinevate avameretehnoloogiate kasutuselevõttust sihtotstarbelise toetuse kavandamise kaudu, mille puhul võetakse arvesse nende konkreetset olukorda,

7. EELKÕIGE AVAMERE TAASTUVENERGIA PROJEKTE SILMAS PIDADES MÄÄRATLEB VAJADUSE:

- 7.1. tervikliku lähenemisviisi järele, mis võimaldab riigisiselt ja piiriüleselt rakendada avamere taastuvenergia projekte ja avamere taastuvenergia tehnoloogia väärtusahelaid, millel on pikaajaline visioon, ühtlustades tehnoloogilised, sotsiaal-majanduslikud ja keskkonnategurid liidu kliimaeesmärkidega, eelkõige vahendite abil, millega toetatakse kõiki avamere taastuvenergia liike ja mis hõlmavad liidu geograafilist mitmekesisust, sealhulgas kõiki merepiirkondi;
- 7.2. tugineda olemasolevatele foorumitele ja uurida parema liikmesriikidevahelise koordineerimise võimalusi seoses mereruumi planeerimisega erinevatel Euroopa merealadel ja asjaomastel Atlandi ookeani aladel, et võimaldada mereruumi tõhusat ja säästvat kasutamist, ilma et see piiraks riikide vastutust; tervikliku ja kõikehõlmava lähenemisviisi järele mereruumi kasutamisele ja haldamisele, võttes arvesse riiklikke mereruumi kavasid ja soodustades võimalusi mitmeks kasutusotstarbeks, eelkõige selleks, et tagada mere ökosüsteemi keskkonnakaitse ja üldsuse heakskiit ning hõlbustada mereruumi eri kasutusviiside koosseksisteerimist, et tagada kooskõla muude asjakohaste liidu poliitikavaldkondadega, nagu ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2030 ja ühine kalanduspoliitika;
- 7.3. tugevdada teadusuuringuid, et suurendada teadmisi merekeskkonnast ja lindude rändest, ning tõhustada liikmesriikidevahelist koostööd nendel teemadel, vahetades andmeid, parimaid tavasid ja kogemusi;
- 7.4. uurida võimalusi mereruumi kavade ja avamerevõrgu planeerimise paremaks koordineerimiseks Euroopa, piirkondlikul ja riiklikul tasandil, mis hõlmab avamere taastuvenergia maismaaühenduspunkte, ilma et see piiraks riikide kohustusi ja õigusi, et hõlbustada taastuvenergia ulatuslikku kasutuselevõttu kogu liidus;

- 7.5. integreeritud riikliku avamere- ja maismaavõrgu planeerimise järele, samuti parema liikmesriikidevahelise koordineerimise järele, eelkõige seoses avamerevõrgu pikaajalise planeerimisega, ja hõlmates vajaduse korral asjaomase liikmesriigi heakskiidul riigisiseste võrkude tugevdamist, mis on oluline avamere taastuenergia kulutõhusaks kasutuselevõtuks, võttes arvesse liikmesriikide erinevaid olusid; sellega seoses parandada ka piirkondlikku koordineerimist erinevate energiakandjate taristute planeerimise vahel, et hõlbustada taastuvallikatest toodetud vesiniku transporti taastuvelektri avamereallikatest;
- 7.6. selliste probleemide põhjalikuma mõistmise ja sügavama analüüsi järele, mis on seotud ülekandeliinidega hübriidprojektide raames üldiselt, eelkõige seoses sellega, mida toob kaasa kõnealuste piiriüleste ülekandeliinide liigitamine võrkudevahelisteks ühendusteks kehtivate ELi elektrituru eeskirjade alusel, ning võimalike turukorralduse kontseptsioonide põhjalikuma mõistmise ja sügavama analüüsi järele;
- 7.7. sellest tulenevalt lahenduse järele seoses elektrituru korraldusega liidu tasandil, mis võimaldab kiiresti ellu viia avamere taastuenergia ühis- ja hübriidprojekte ning tagab võrgu- ja tururessursside tõhusa kasutamise ning avamere taastuenergiast toodetud elektrienergia tõhusa võrgu- ja turuintegratsiooni; sellega seoses tuleb tegeleda ka turuosaliste ja liikmesriikide kulude ja tulude jaotusele avalduva mõjuga, mõjuga riiklikele taastuenergia toetuskavadele ja õigusliku ebakindlusega, et võimaldada tõhusaid investeeringuid avamere taastuenergiasse; iga lahendus peaks tagama elektrisüsteemi talitluskindluse ja kulutõhusa toimimise;
- 7.8. tõhusamate teadusuuringute ja innovatsiooni järele kogu liidus ja nende liikmesriikidevahelise koordineerimise järele avamere taastuenergia valdkonnas, sealhulgas selliste vähem väljakujunenud tehnoloogiate puhul nagu avamere ujvтуulikud, samuti avameretuulikud arktilistes tingimustes, ujv-päikesepaneelid ning laine-, hoovuste ja loodete energia, et vähendada tehnoloogiate maksumust ja toetada nende kasutuselevõttu, ning integreeritud avamere taastuenergiast toodetud elektrienergia jaoks vajalike peamiste võrgutehnoloogiate tutvustamise järele;

- 7.9. uurida võimalusi avamere tuuleenergia tootmise ja ülekande komponentide (kinnis- või ujuvtuulikud) tehniliste standardite ja kirjelduste paremaks vastavusseviimiseks, et hõlbustada laiendatud üleeuroopalise tarneahela arendamist. Selline vastavusseviimine hõlmaks nii palju kui võimalik ka muude ookeanienergiatehnoloogiate, nimelt loodete ja laineenergia tehnoloogia komponente, aidates kaasa kulude vähendamisele nendes sektorites,
8. **TERVITAB KOMISJONI AVAMERE TAASTUVENERGIA STRATEEGIAT** kui olulist lähtealust liikmesriikidega peetavateks aruteludeks ja edasiseks liidu tasandil avamere taastuvenergia tehnoloogilise ja füüsilise potentsiaali kasutamise eesmärgil tehtavaks tööks, mis on otsustava tähtsusega, et saavutada Euroopa 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärgid ning 2050. aastaks kliimaneutraalsus,
9. **KUTSUB KOMISJONI ÜLES** tagama kiired käesolevate järelduste ja ELi avamere taastuvenergia strateegia järeelmeetmed, pidades silmas kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks vajalikke lisapingutusi, valmistades liidu tasandil tihedas koostöös liikmesriikidega ette ettepaneku piiriüleste ja muude asjakohaste riiklike taastuvenergiaprojektide „tugiraamistiku“ kohta, käsitledes lõigetes 6 ja 7 kindlaks määratud vajadusi, mis hõlmavad muu hulgas järgmist:
- 9.1. suunised liikmesriikidevaheliste kahe- ja mitmepoolsete valitsustevaheliste kokkulepete sõlmimiseks piiriüleste taastuvenergiaprojektide kohta, sealhulgas selliste kokkulepete näidiskava, suunised asjakohaste koostöömodelite kohta seoses riiklike toetuskavade, sealhulgas ühishangete ja ühiste toetuskavade vabatahtliku avamisega, suunised piiriüleste projektide kulude-tulude analüüsi ja kulude riikidevahelise jaotamise ning nende koordineerimise kohta;
- 9.2. ülevaade asjakohastest ELi rahastamisvahenditest koos ettepanekuga olemasolevate liidu rahaliste vahendite parema ja tõhusama kasutamise kohta peamiste liidu vahendite kaudu, et hõlbustada piiriüleste ja riiklike taastuvenergiaprojektide elluviimist, käivitades asjakohaste rahastamisvahendite, eelkõige liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi tugifunktsiooni rahastamise liidu tasandil, tuginedes Euroopa taastekavale;

- 9.3. suunised selle kohta, kuidas parandada ja tõhustada liikmesriikidevahelist koordineerimist mereruumi planeerimisel ja avamerevõrgu planeerimisel, sealhulgas maismaavõrgu arendamisel ja avamere taastuenergia ühendamisel, ning suunised tehniliste standardite kohta;
- 9.4. avamereenergia hübriidprojektide puhul põhjalikum ja sügavam analüüs punktis 7.6 kirjeldatud mõju ja kontseptsioonide kohta, muu hulgas selleks, et lisada need ELi õigusaktide asjakohaseid sätteid puudutavatesse mõjuhinnangutesse, ning selle kohta, kuidas saaks üksnes nimetatud sätteid selliste hübriidprojektide jaoks kohandada stabiilses investeerimist käsitlevas õigusraamistikus, tagades nii siseturu toimimise kui ka tingimused elektrienergia tootmiseks ja integreerimiseks, pidades silmas ELi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks vajalike investeeringute hõlbustamist; hinnang selle kohta, kuidas saaks vahepeal hõlbustada hübriidprojektide kiiret elluviimist ja piisavat paindlikkust erinevate ja uuenduslike võimaluste testimiseks, ning sellele analüüsile ja hübriidprojektide käigus saadud kogemustele tuginev ettepanek pikaajalise lahenduse kohta, mis on kooskõlas punktis 7.7 kirjeldatud elementidega;
- 9.5. toetus teadusuuringutele ja innovatsioonile taastuenergia tootmise ja võrgutehnoloogiate ning võrguintegratsioonitehnoloogiate, sealhulgas salvestamise valdkonnas, programmi „Euroopa horisont“ 2021. ja 2022. aasta tööprogrammide, sealhulgas kõigi liikmesriikide tehnoloogilisi ja geograafilisi eripärasid arvesse võtvate kohandatud projektikonkursside puhul, ning intensiivsemad teadusuuringud merekeskkonnale, lindude rändele ja ringmajandust toetavale disainile avalduva kumulatiivse mõju kohta ning Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava ajakohastamine, et kajastada taastuenergia tähtsust, eelkõige avamere taastuenergia tähtsust, et hõlbustada vastavasisulist liikmesriikidevahelist tõhustatud koostööd ja teabevahetust;
- 9.6 hõlbustama sellise Euroopa avamere taastuenergia foorumi loomist, mis koondab kõik liikmesriigid, reguleerivad asutused ja asjaomased sidusrühmad, et avamere taastuenergia valdkonnas piirkondlikku koostööd edendada ja parimaid tavaid vahetada.